

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 21 kwietnia 2021 r.

BADK.DPK.133.83.2021

P10-32/21	Data wpływu petycji 19, 20 i 24 marca 2021 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 20 kwietnia 2021 r.

ZMIANY PORZĄDKUJĄCE PRZEPISY USTAW:

- **O ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIU FUNDUSZY EMERYTALNYCH,**
- **O PRACOWNICZYCH PROGRAMACH EMERYTALNYCH,**
- **O ZAWODZIE LEKARZA WETERYNARII I IZBACH LEKARSKO-
WETERYNARYJNYCH,**
  - **O IZBACH APTEKARSKICH,**
  - **O RZECZNIKU PRAW OBYWATELSKICH,**
  - **O TRYBUNALE STANU.**

WNOSZĄCY PETYCJE: trzy petycje indywidualne

Sebastian Adamowicz.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany:

- art. 215, art. 216, art. 218 ust. 1, art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
  - art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych,
  - art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych,
  - art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich,
  - art. 14 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich,
  - art. 26 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu
- w celu uporządkowania przepisów wymienionych ustaw.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Zdaniem autora petycji postulowana zmiana art. 215, art. 216, art. 218 ust. 1, art. 220 ust. 1 i 2 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz art. 50 ust. 1 ustawy o pracowniczych programach emerytalnych poprzez zastąpienie w powołanych przepisach wyrazu „lub” wyrazem „albo” oraz dodanie na końcu przepisu słów „albo obu karom łącznie” ma na celu dostosowanie brzmienia przepisów do Zasad Techniki Prawodawczej, poprzez wprowadzenie zmian o charakterze porządkującym.

Wnoszący petycję uważa, iż zmiana art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych oraz art. 48 ust. 1 ustawy o izbach aptekarskich przez zastąpienie w nim wyrazów „w drodze rewizji nadzwyczajnej” słowami „w drodze kasacji” jest zasadna z uwagi na odwołanie w obu przepisach do nieistniejącego środka zaskarżenia.

Analogiczną argumentację autor podnosi w kontekście zmian dotyczących ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich - postuluje skreślenie w pkt 7 art. 14 słów „a także o uchylenie prawomocnego rozstrzygnięcia w postępowaniu w sprawach o wykroczenia” oraz nadanie art. 14 pkt 8 następującego brzmienia: „wnieść kasację, skargę kasacyjną, skargę albo wniosek o wznowienie postępowania, skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia albo skargę nadzwyczajną, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach”.

Odnosząc się do ustawy o Trybunale Stanu autor petycji wnosi o zmianę art. 26 przez dodanie po wyrazach „środki karne” słów „oraz środki kompensacyjne, przepadek i środki zabezpieczające”. W ocenie autora petycji, wnioskowana zmiana jest uzasadniona pominięciem niektórych środków reakcji karnej wprowadzonych nowelizacją ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny przeprowadzoną w 2015 r.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 105) oraz **ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych** (Dz. U. z 2020 r. poz. 686) odpowiednio w art. 215-222 oraz art. 50 wprowadza przepisy karne sankcjonujące naruszenie postanowień wyżej wymienionych ustaw. Przewidziane ustawą, w zależności od przewinienia, kary to grzywna, kara ograniczenia wolności oraz kara pozbawienia wolności. Stosowane w przepisach spójniki „lub” oraz „albo” mają zasadnicze znaczenie dla sposobu wymiaru kary.

Należy też zwrócić uwagę na brzmienie art. 32 § 2 **ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny** (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444) zgodnie z którym, sąd może wymierzyć grzywnę także obok kary pozbawienia wolności wymienionej w art. 32 pkt 3, jeżeli sprawca dopuścił się czynu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub gdy korzyść majątkową osiągnął. Natura przestępstw określonych w ww. ustawach uzasadnia łączne zastosowanie kary grzywny oraz kary pozbawienia wolności.

Ustawa z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1140) oraz **ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich** (Dz. U. z 2019 r. poz. 1419) w art. 48 stanowią o roszczeniu odszkodowawczym przysługującym lekarzowi weterynarii oraz farmaceucie w razie niewinienia lub umorzenia postępowania w drodze rewizji nadzwyczajnej.

Trzeba podkreślić, że instytucja rewizji nadzwyczajnej została zastąpiona możliwością wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego w postaci kasacji. Opisana zmiana była spowodowana wejściem w życie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627) w art. 14 przyznaje Rzecznikowi szereg uprawnień. Rzecznik Praw Obywatelskich może wystąpić z wnioskiem o ukaranie, a także o uchylenie prawomocnego rozstrzygnięcia w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, na zasadach i w trybie

określonych w odrębnych przepisach oraz wnieść kasację lub rewizję nadzwyczajną od prawomocnego orzeczenia, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.

Uprawnienie Rzecznika do dokonania danej czynności procesowej nie ogranicza się wyłącznie do treści omawianej ustawy. Niektóre uprawnienia mogą wynikać z innych aktów normatywnych, na przykład uprawnienie do wniesienia skargi nadzwyczajnej wynika z brzmienia art. 89 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym. W kontekście przepisu regulującego możliwość skorzystania z instytucji rewizji nadzwyczajnej zastosowanie znajdują zmiany opisane w akapicie powyżej.

Ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (Dz. U. z 2019 r. poz. 2122) w art. 26 stanowi, że Trybunał za czyny stanowiące przestępstwo lub przestępstwo skarbowe orzeka kary lub środki karne przewidziane w ustawie.

INFORMACJE DODATKOWE:

Omawiając uprawnienia Rzecznika Praw Obywatelskich wynikające z art. 14 pkt 7 ustawy, należy mieć na uwadze fakt, że sprawy o wykroczenie są aktualnie rozpoznawane przez sądy powszechne. W związku z tym instytucja „uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia w postępowaniu w sprawach o wykroczenia” przestała funkcjonować. Natomiast Rzecznik uzyskał możliwość zaskarżenia kasacją każdego prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie sądowe w sprawach o wykroczenia (S. Trociuk, Komentarz do art. 14 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, LEX).

Zgodnie z art. 26 ustawy Trybunał Stanu orzeka kary lub środki karne przewidziane w ustawie. W zakresie środków reakcji karnoprawnej pozostających do dyspozycji Trybunału Stanu w przypadku skazania za czyn stanowiący przestępstwo lub przestępstwo skarbowe komentowany przepis odsyła zatem do przepisów Kodeksu karnego.

Dorobek doktryny podnosi, że odesłania tego nie należy traktować w sposób wąski. Przeciwnie, stosowanie kar lub środków karnych może nastąpić tylko w warunkach szerzej ujętych w części ogólnej Kodeksu karnego i z uwzględnieniem otoczenia normatywnego.

Trudno byłoby przecież przyjąć, że orzekając w sprawie o przestępstwo, Trybunał mógłby nie stosować przykładowo przepisów o włączeniu odpowiedzialności karnej, czy też zasad wymiaru kary i środków karnych.

Podobnie zbyt wąskie odczytanie zakresu odesłania mogłoby prowadzić do mylnego wniosku, że Trybunał Stanu nie może stosować przepadku i środków kompensacyjnych, zawartych w rozdziale Va k.k.

Jest to dodatkowy argument przemawiający za poglądem, wedle którego w postępowaniach represyjnych, do których należy postępowanie przed Trybunałem Stanu, należy sięgać – na zasadzie *analogii iuris* – do rozwiązań przewidzianych w Kodeksie karnym¹.

OPRACOWAŁ

Arkadiusz Waszkiewicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

---

¹ M. Fingas, Komentarz do art. 26 ustawy o Trybunale Stanu, LEX.